

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ МАГІСТРІВ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Затверджено на засіданні кафедри
економіки підприємства
Протокол № 1 від 04.09.2018 р.

м. Дніпро
2018

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
Фінансово-економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ МАГІСТРІВ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

м. Дніпро
НТУ «ДП»

Методичні рекомендації до написання дипломних робіт магістрів зі спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» / В.М. Шаповал, Т.В. Герасименко, Л.А. Бондаренко / – Д. : Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2018. – 31 с.

Автори:

В.М. Шаповал, д-р екон. наук, проф.;

Т.В. Герасименко, канд. геол. наук, доц.;

Л.А. Бондаренко, канд. екон. наук

Рекомендації визначають загальні вимоги до формування тем та складових дипломних робіт, рецензування і підготовку до захисту, організацію державної атестації, критерії оцінювання якості підготовки, опис документів про освіту та кваліфікацію, посилання на електронні економічні інформаційні ресурси підготовки кваліфікаційної роботи.

Відповідальна за випуск завідувач кафедри економіки підприємства, д.е.н., професор В.М. Шаповал.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	5
2. Тематика дипломних робіт	6
3. Обов'язки при виконанні дипломної роботи магістра	8
4. Порядок виконання дипломної роботи магістра та її захист	9
5. Складові дипломної роботи	11
6. Вимоги до структурних елементів пояснювальної записки	11
7. Оформлення дипломної роботи магістра	18
8. Організація діагностики якості підготовки (державна атестація)	21
9. Критерії оцінювання якості підготовки	23
10. Методичне забезпечення державної атестації	25
11. Документи про освіту та кваліфікацію	25
12. Інформаційні ресурси до виконання дипломної роботи	25
13. Нормативні посилання	25
Додатки	27

1. Загальні положення

Дипломна робота – кваліфікаційна робота, що є самостійною розробкою студента, яка носить науково-дослідницький характер і присвячена вирішенню складних професійних завдань виробничих функцій економіста-дослідника на підприємстві, що присвячені для відповідної посади у певному виді економічної діяльності на основі реалізації його професійно-практичних компетенцій та застосування отриманих знань та умінь, поглиблення та реалізації спеціальних знань та умінь інноваційного характеру.

Дипломна робота магістра (ДРМ) – це результат дослідження певного економічного **об'єкту** (конкретних аспектів діяльності підприємства та (або) механізму його функціонування).

Вирішення професійного завдання спрямовується на визначення актуальності, об'єкта, предмета, мети, завдань та конкретизацію методів дослідження.

Актуальність вирішення завдання – це необхідність подолання протиріччя, яке виникло в сучасних економічних та інших умовах діяльності підприємства, шляхом отримання результатів, що можуть бути передбачені.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує протиріччя і перебуває у межах компетенції спеціаліста відповідно до його освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Предмет дипломної роботи являє собою складову частину об'єкта досліджень, відображає його властивості та галузь застосування.

Тема дипломної роботи – це формулювання об'єкта й предмета досліджень, для яких досліджується та вирішується поставлене завдання.

Метою дипломної роботи є запланований кінцевий результат, що дозволяє створити інноваційний продукт чи систему управління з більш високими показниками якості; у сфері економічних досліджень – це уточнені закономірності, висновки, рекомендації тощо.

Мета формується у вигляді висловленої ідеї роботи, що являє собою прогноз, гіпотезу або здогад про істотні взаємозв'язки між основними параметрами предмета роботи.

Формування мети складається із двох частин:

– у першій частині визначаються економічні закономірності, тенденції, явища, гіпотези, що виникають між параметрами та елементами досліджень.

– у другій частині визначається ефект, який може бути наслідком використання економічних закономірностей, тенденцій, явищ.

Поставлена мета роботи може бути досягнута шляхом розв'язання завдань, які спрямовані на виявлення зазначених у меті економічних закономірностей. Завдання роботи визначається її предметом і метою.

Науковий результат дипломної роботи полягає у формуванні знань інноваційного характеру, що пов'язані з розкриттям концепцій, принципів, умов вирішення завдання, методів, економічних механізмів, економіко-математичних моделей і систем управління операційними процесами на підприємстві; шляхів мобілізації резервів підвищення економічної ефективності.

Наукові результати повинні відповідати вимогам достовірності та практичної цінності.

Наукова новизна являє собою узагальнення нових наукових результатів, що є значними для економічної науки і практики. Формулюється наукова новизна на основі наукових результатів, які подаються у дипломній роботі у вигляді вперше розроблених висновків, пропозицій, додаткового обґрунтування правильності ідей роботи, поглиблення деталізації розв'язання поставлених завдань, оригінальних порівняно з іншими висновків, рішень або пропозицій.

Достовірність наукового результату – це доказ того, що за певних умов стосовно названого класу об'єктів цей результат виконується будь-коли. Для доказу використовують аналітичні, експериментальні та практичні методи.

Практична цінність являє собою можливість використання наукових результатів дипломної роботи для вирішення певних економічних завдань.

Формулювання тем дипломної роботи здійснюється відповідно до напрямів дослідження та професійної діяльності магістра.

Вимоги до формулювання теми дипломної роботи наступні:

- зв'язок з об'єктами діяльності магістра відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики;
- актуальність у вирішенні протиріччя, що виникло між об'єктом роботи і економічним явищем;
- новизна роботи, що узагальнює нові наукові результати для економіки підприємства;
- перспективність використання результатів;
- наявність теоретичної бази;
- можливість обґрунтування економічної ефективності;
- можливість виконання роботи за відведений термін дипломування.

Тема дипломної роботи повинна бути висловлена лаконічно, а її формулювання має включати об'єкт, предмет мету, завдання і галузь застосування.

Кваліфікаційна робота може бути комплексною (кафедральна, міжкафедральна, міжвузівська) і виконуватись декількома студентами.

Кваліфікаційна робота вважається реальною за виконанням однієї з умов:

- тема роботи запропонована підприємством, виконується в його інтересах, а результати роботи прийняті до реалізації;
- за темою роботи існують публікації автора, рішення про публікацію;
- до роботи додані документи про впровадження результатів.

2. Тематика дипломних робіт

Перелік тем кваліфікаційних робіт визначає випускова кафедра економіки підприємства до початку навчального року **Додаток А.**

Тематика кваліфікаційних робіт безпосередньо пов'язана з компетентностями магістра, що визначені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці (табл. 1).

Таблиця 1 – Перелік компетентностей магістра, що виносяться для виконання кваліфікаційних робіт магістра

Шифр	Компетентності
ЗК1	Здатність критично мислити та генерувати нові ідеї.
ЗК2	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.
ЗК3	Здатність проявляти лідерські навички, мотивувати людей, працювати у команді.
ЗК4	Здатність вести професійну комунікацію.
ЗК5	Здатність до інноваційної діяльності.
ЗК6	Здатність розробляти проекти та управляти ними.
ЗК7	Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань і принципів академічної доброчесності.
ЗК8	Здатність проводити дослідження та презентувати результати.
СК1	Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для управління економічною діяльністю.
СК2	Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.
СК3	Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань.
СК4	Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та економіко-математичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів.
СК5	Здатність розуміти ключові тренди соціально-економічного та демографічного розвитку.
СК6.	Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.
СК7	Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.
СК8	Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
СК9	Здатність застосовувати науковий підхід до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.
СК10	Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.
ПК2.1	Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ
ПК2.2	Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень
ПК2.3	Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси
ПК2.4	Здатність застосовувати комп'ютерні технології обробки даних для вирішення економічних завдань, здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів
ПК2.5	Здатність пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
ПС2.1	Здатність вміти застосовувати набуті теоретичні та практичні знання
ПС2.2	Здатність аналізу господарчо-економічної діяльності підприємства
ПС2.3	Здатність вміти застосовувати набуті знання у наукових дослідженнях

Завдання на дипломну роботу магістра має бути орієнтовано на вирішення інноваційних професійних завдань, що потребують не тільки вибір, але й застосування нових методів рішень для нових (нестандартних) умов.

За складністю завдання на кваліфікаційну роботу має бути адекватним освітньо-кваліфікаційному рівню магістра. Для завдань на дипломну роботу

магістра використовуються дослідницькі завдання, вирішення яких можливе за термін дипломування, орієнтовані на знаково-розумові, предметно-розумові та знаково-практичні уміння, що мають виконуватися з опорою на носії інформації.

3. Обов'язки при виконанні дипломної роботи магістра

Студент при виконанні ДРМ повинен:

- обрати та узгодити з керівником тему ДРМ;
- отримати завдання на ДРМ;
- самостійно виконувати ДРМ;
- систематично відвідувати консультації керівника роботи і керівників розділів;
- сприймати зауваження та оперативно виконувати методичні вказівки керівників;
- щотижнево інформувати керівника про виконання завдання;
- апробувати результати своєї наукової роботи на науково-практичних конференціях (симпозіумах, семінарах тощо);
- подати ДРМ на перевірку керівникам розділів згідно з календарним планом;
- подати ДРМ на перевірку керівнику роботи не пізніше, ніж за чотирнадцять днів до захисту;
- отримати рецензію на ДРМ;
- підготувати доповідь про основні положення ДРМ;
- підготувати відповіді на зауваження керівника роботи, керівників розділів, рецензента;
- відповідно до графіку захистити роботу на засіданні ДЕК, дотримуючись регламенту;
- отримати документ про рівень освіти та кваліфікацію.

Керівник ДРМ повинен:

- видати актуальну тему ДРМ, яка відповідає спеціальності;
- видати завдання на ДРМ з визначеними термінами виконання розділів і подання роботи в ДЕК;
- керувати виконанням ДРМ;
- скласти графік консультацій (не менш ніж три на тиждень);
- дотримуватись графіку консультацій;
- контролювати якість виконання завдання;
- сприяти апробації результатів ДРМ на науково-практичних конференціях (симпозіумах, семінарах тощо);
- інформувати на засіданні кафедри щодо виконання дипломантами календарного плану завдання;
- при суттєвому відхиленні від календарного плану порушувати питання про призупинення дипломування;
- перевірити ДРМ та оцінити її;
- написати аргументований відзив на ДРМ і направити її на рецензування;
- підписати титульний аркуш пояснювальної записки та завдання;

- повернути студенту роботу не пізніше чим за два дні до захисту;
- провести підготовку студента до захисту ДРМ.

Керівник розділу повинен:

- керувати виконанням розділу проекту;
- скласти графік консультацій;
- дотримуватися графіку консультацій;
- інформувати керівника роботи про стан виконання розділу;
- рекомендувати методи вирішення проблем, що виникають;
- перевірити розділ;
- підписати титульний аркуш пояснювальної записки та завдання.

Завідувач випускової кафедри повинен:

- організувати методичне та інформаційне забезпечення виконання ДРМ;
- здійснити заходи щодо створення умов для виконання ДРМ в приміщеннях кафедри, університету;
- контролювати виконання графіку консультацій викладачів кафедри;
- розглядати на засіданнях кафедри стан виконання ДРМ, керівництво якими здійснюється викладачами кафедри;
- вирішувати суперечливі питання, що виникають між керівником роботи та випускником;
- контролювати об'єктивність оцінювання ДРМ;
- здійснювати допуск ДРМ до захисту.

4. Порядок виконання дипломної роботи магістра та її захист

Виконання усього обсягу робіт з підготовки ДРМ здійснюється відповідно до календарного графіку виконання окремих розділів, що розроблений керівником проекту. Один екземпляр графіку передається на кафедру для контролю.

Дипломна робота магістра виконується під керівництвом професорів (доцентів) кафедри економіки та організації виробництва. За розділом з охорони праці призначаються окремі консультанти.

Завдання на ДРМ видається студенту керівником роботи на початку першого семестру, після затвердження теми роботи кафедрою.

Під час науково-дослідної практики студент проводить літературний огляд і патентні дослідження за темою ДРМ, вибирає методики та збирає лабораторні установки для проведення досліджень. Аналіз зібраного літературного та практичного матеріалу оформлюється у вигляді звіту, який захищається на кафедрі студентом. Література за темою ДРМ рекомендується керівником проекту й консультантами, а також підбирається студентом самостійно протягом практик і науково-дослідної роботи студентів. Основний етап виконання ДРМ триває протягом 10–12 тижнів. За цей час виконуються всі основні дослідження й готується демонстраційний матеріал. Матеріали дипломної роботи магістра (за узгодженням керівника ДРМ) повинні бути представлені для обговорення на науково-практичних конференціях, семінарах і симпозіумах різного рівня (витрати за участь студента у конференціях бере на себе університет або сам

студент) або надруковані у вигляді статей в наукових журналах, спеціалізованих виданнях з економіки, альманахах тощо. Також за матеріалами ДРМ може бути підготовлено наукову роботу для участі у наукових конкурсах.

Дипломна робота магістра виконується, як правило, в університеті. Студент відповідає за всі ухвалені рішення, проведені експерименти, їх наукове обґрунтування та математичну обробку, оформлення пояснювальної записки, якість виконання демонстраційного матеріалу і т.д. Підписи керівника проекту й консультантів на матеріалах проекту не зменшують відповідальності студента.

Заключний етап – це етап, під час якого відбувається оформлення пояснювальної записки згідно з чинними стандартами та демонстраційного матеріалу згідно з вимогами даних методичних вказівок.

Періодичну перевірку ходу виконання роботи проводить завідувач кафедрою. В окремих випадках звіт студента про стан дипломної роботи магістра може бути заслуханий на засіданні кафедри.

Після завершення роботи над ДРМ, оформлена й підписана студентом і консультантами пояснювальна записка (непереплетена) та демонстраційні матеріали надаються не пізніше ніж за 2 тижні до захисту на остаточну перевірку керівникові. Після підписання керівником пояснювальна записка переплітається. Переплетену роботу керівник направляє до завідувача кафедрою, одночасно передаючи йому й письмовий відгук, що характеризує роботу студента над всіма розділами ДРМ.

Завідувач кафедрою вирішує питання про допуск до захисту, підписуючи пояснювальну записку. У випадку, якщо завідувач кафедрою не вважає за можливе допустити студента до захисту ДРМ, питання розглядається на засіданні кафедри за участю студента й керівника проекту. Протокол засідання кафедри надається через деканат факультету ректорові університету для ухвалення остаточного рішення.

Допущена до захисту ДРМ із переплетеною пояснювальною запискою направляється на рецензію. Рецензентами можуть бути фахівці виробництва, наукових установ і інститутів, інших університетів. Рецензент протягом 1–2 днів перевіряє ДРМ і оформлює письмову рецензію. Рецензент має право усного опитування студента з наданій роботі.

Після ознайомлення студента із рецензією дипломна робота магістра разом з рецензією й відгуком керівника направляється в ДЕК для захисту. Разом із ДРМ у ДЕК надаються й інші матеріали, що характеризують студента і його роботу: довідки про впровадження або можливості впровадження отриманих результатів ДРМ у виробництво, зразки отриманих речовин, перелік опублікованих наукових робіт (статей, тез, патентів тощо) за тематикою дипломної роботи магістра, характеристика студента й т.п.

Захист роботи проводиться на засіданні державної екзаменаційної комісії. Для доповіді студенту надається 7–10 хвилин. В доповіді необхідно висвітлити актуальність роботи, методику проведення досліджень, основні наукові результати та особливо акцентувати увагу на новаціях, запропонованих в роботі.

5. Складові дипломної роботи

Дипломна робота включає демонстраційний матеріал для доповіді на засіданні державної екзаменаційної комісії та пояснювальну записку.

Демонстраційний матеріал дипломної роботи може бути графічним (на папері, фоліях тощо), електронним (відеоматеріали, мультимедіа, презентації тощо), натурним (моделі, макети, зразки виробів тощо).

Зміст демонстраційного матеріалу повинен віддзеркалювати оригінальні результати, які отримані при виконанні дипломної роботи.

Структура пояснювальної записки дипломної роботи умовно поділяється на вступну, основну частини і додатки.

Вступна частина:

- титульний аркуш;
- завдання на кваліфікаційну роботу;
- зміст;
- вступ.

Основна частина:

- розділи кваліфікаційної роботи;
- висновки;
- перелік використаних джерел.

Додатки:

- Додаток А. Баланс підприємства (форма 1).
-
-
-
- Додаток. Відзиви керівників розділів (за необхідності).
- Додаток. Відзив керівника кваліфікаційної роботи.
- Додаток. Рецензія.

6. Вимоги до структурних елементів дипломної роботи

Титульний аркуш виконується згідно Наказу Міністерства освіти і науки України **Додаток Б**.

Завдання на дипломну роботу виконується згідно Наказу Міністерства освіти і науки України **Додаток В**.

Зміст розташовують з нової сторінки. До змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів (якщо вони мають заголовки); висновки; перелік посилань; назви додатків і номери сторінок, які містять початок матеріалу. У змісті (додатках) можуть бути перелічені номери і назви ілюстрацій та таблиць з зазначенням сторінок, на яких вони розміщені.

Зміст складають, якщо пояснювальна записка містить не менш ніж два розділи, або один розділ і додаток.

Вступ розташовують з нової сторінки. У вступі викладають:

- обґрунтування актуальності теми дипломної роботи магістра;
- визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження;
- методи дослідження;
- наукову новизну;
- теоретичне і практичне значення.

Розділи пояснювальної записки. Текст пояснювальної записки викладають, поділяючи матеріал на чотири розділи згідно з завданням. Кожний розділ може поділятися на пункти або на підрозділи та пункти.

Пункти, якщо це необхідно, поділяють на підпункти. Кожен пункт і підпункт повинен містити закінчену інформацію.

Суть розділів пояснювальної записки – викладання відомостей про предмет дослідження, що необхідні і достатні для розкриття сутності теми даної кваліфікаційної роботи та її результатів.

Особлива увага приділяється практичним результатам, що одержані при виконанні кваліфікаційної роботи.

Теоретичний матеріал має викладатись за структурою: постановка задачі, метод вирішення, рішення, оцінка (аналіз) рішення.

В тексті пояснювальної записки треба використовувати одиниці СІ. Розділи пояснювальної записки повинні бути об'єднані загальною метою, органічно пов'язані між собою й відповідними посиланнями.

Основна частина дипломної роботи охоплює наступні розділи:

Розділ 1 (теоретичний) пояснювальної записки розкриває здатності студента реалізувати загальноєкономічні та професійні компетенції при вирішенні інноваційних професійних задач і повинен містити наступний матеріал:

- роль і місце дослідницьких економічних явищ і процесів у діяльності підприємства;
- критичний аналіз публікацій з вирішення типового завдання вибраної теми дипломної роботи та узагальнення напрямів його вирішення;
- визначення економічних протиріч і ситуацій, нерозв'язання яких не дає змоги покращити техніко-економічні показники підприємства та його підрозділів;
- визначення шляхів подолання економічних протиріч та ситуацій (ідея роботи), формулювання мети, що реалізує ідею роботи, та завдань, за допомогою яких можна досягти мету роботи;

Розділ теоретичних досліджень повинен відповідати такому плану:

1. Критичний аналіз публікацій з вирішення інноваційного професійного завдання вибраної теми роботи.
2. Визначення напрямів вирішення типового завдання на основі відомих або модернізованих алгоритмів за класифікаційними ознаками.
3. Висновки щодо невирішених питань розв'язання складного професійного завдання, де формулюється ідея подолання економічного протиріччя. Постановка і обґрунтування завдань дипломної роботи.

До наукових і практичних результатів розділу 1 можуть бути віднесені:

- обґрунтування актуальності теми досліджень;
- доказ необхідності, можливості та економічного значення розв'язання

проблемного завдання, що поставлене у дипломній роботі;

- відкриття економічних закономірностей, тенденцій, явищ, переваг, висунення гіпотез;
- висновки про сутність, функції економічних явищ, встановлення їх протиріч, причин, наслідків;
- розробка класифікацій і побудова системи досліджень та інше.

Професійне завдання в дипломній роботі визначається економічним протиріччям розвитку об'єкту досліджень. Тому тема дипломної роботи вважається обґрунтованою та актуальною, якщо визначено предмет дослідження та мету, яка пов'язана з подоланням економічного протиріччя в діяльності підприємства.

Важливий момент! Ґрунтовне вивчення літератури з предмету дослідження дозволяє виявити і об'єктивно визначити наукову новизну. Однією з помилок дослідників є те, що за нове видається відоме, яке не опинилося в їх поле зору. Для уникнення цього рекомендується використовувати такі прийоми наукових досліджень:

- розгляд існуючих точок зору. Їх критичний аналіз і зіставлення в світлі нових завдань дослідження часто призводять до нових або компромісним рішенням;
- залучення у науковий обіг нового цифрового та фактичного матеріалу, наприклад, результатів статистичних спостережень, облікових даних суб'єктів господарювання;
- деталізація відомого процесу, явища. Докладний аналіз практично будь-якого цікавого в науковому відношенні об'єкта, призводить до нових корисних результатів, висновків, узагальнень.

Розділ 2 (аналітичний), у якому приводяться методологічні засади розв'язання завдань теми роботи, направлений на реалізацію природничо-наукових та професійних компетенцій на основі використання умінь щодо аналізу, розрахунку, використання програмних продуктів встановлення закономірностей розвитку економічних явищ і процесів при зміні стану функціонування середовища підприємства. В цьому розділі подається:

- організаційно-економічна характеристика базового підприємства;
- чітке формування наукового завдання, що конкретизує предмет і метод дослідження;
- економіко-математична постановка завдання, що спрямовується на прийняття раціонального господарського рішення;
- наукове значення вирішення поставленого завдання, який узагальнює сукупність необхідних при цьому прийомів або операцій;
- аналіз та формування наукових положень і наукових результатів досліджень, їх новизна та достовірність;
- практична значимість роботи;
- аналіз і оцінка конкретних сфер діяльності та середовища підприємства на основі використання економіко-статистичних методів дослідження, відповідного програмного забезпечення та факторологічної інформації (таблиці, графіки, діаграми, схеми);

- економіко-математичне моделювання впливу факторів середовища підприємства на техніко-економічні показники його діяльності;
- висновки, щодо подолання економічного протиріччя в діяльності підприємства.

Наукове значення роботи характеризує теоретичний внесок у відповідну галузь знань економічної теорії як вплив нових закономірностей і факторів на її стан у відповідному аспекті.

Практичне значення результатів відображається у вигляді можливих шляхів їх використання і вироблення алгоритмів розрахунку та вибору параметрів для прийняття господарських рішень, методики визначення тощо.

Наукові положення формулюються як нові економічні закономірності або інші наукові результати, що можуть мати такий вигляд:

- розкриття концепції розв'язання питання;
- розробка комплексу принципів, вимог, умов, форм, протиріч та визначення шляхів їх розв'язання;
- вибір найбільш прогресивних рішень, методів, шляхів;
- розробка економіко-організаційних механізмів, моделей, систем, показників принципового характеру;
- встановлення шляхів мобілізації резервів підприємства для підвищення економічної ефективності.

При формулюванні наукової новизни доцільно використовувати таку термінологію:

- проведено додаткове обґрунтування правильності цієї чи іншої ідеї;
- оригінально, порівняно з відомими науковими методами, розв'язано поставлене завдання;
- поглиблено, деталізовано, покращено розв'язання завдання, яке раніше вже було вирішене;
- уперше зроблено висновок, розроблено пропозицію;
- розроблено методику, що відрізняється...;
- виведено залежність між...;
- створено концепцію, яка узагальнює... та розвиває...;
- сформульовано принципи;
- досліджено поведінку ... та показано, що

Розділ аналітичних досліджень виконується за таким планом:

- постановка завдання дослідження;
- вибір методу вирішення завдання;
- результат вирішення поставлених завдань;
- аналіз одержаних результатів.

До практичних результатів розділу 2 можуть бути віднесені:

- динаміка змін техніко-економічних показників діяльності підприємства та форма їх залежності в часі;
- економіко-математична модель впливу факторів середовища підприємства і економічних явищ на техніко-економічні показники його діяльності;
- висновки про встановлення шляхів мобілізації ресурсів підприємства

для подолання економічного протиріччя і підвищення економічної ефективності його діяльності та інше.

Елементи наукового результату, його новизна та значення відображають у цьому розділі дипломної роботи принципові підходи до вирішення поставленого питання, що є основою розробки заходів і методичних документів для впровадження цих досягнень в економічну практику.

Поширеним і універсальним способом отримання нових знань є моделювання процесу або явища на базі відомих або вдосконалених математичних моделей, які мають нові суттєві відмінності, досягнуті за рахунок знятих припущень, нових використаних ефектів, нових підходів до вирішення. Завдяки новому узагальненню акцентується увага на тому, що їх об'єднує: змістовному та сутнісному, а не поверхневому і випадковому. Для виконання завдань із статистичної обробки даних і перетворення інформації існують різні механізми, окремо, наступні методики:

Апроксимація – заміна великої групи пар чисел, яка виражає деяку залежність $y = f(x)$, 2–5 числами – коефіцієнтами адекватного регресійного рівняння, наприклад: $y = a_0 + a_1x + a_2x^2 + a_3x^3 + \dots$

Така формула може потім використовуватись для побудови графіка, для використання в комп'ютерних розрахунках, прогнозування тощо.

Розрахунки характерних параметрів з відомих теоретичних моделей. Найпоширенішим прикладом є визначення параметрів виробничої функції з статистичної залежності $y = f(K, L)$.

Розрахунки характерних параметрів з комп'ютерних моделей. Завдання обробки даних те ж саме, що і в попередньому пункті. Відмінність полягає в тому, що комп'ютерні моделі складні, алгоритми визначення параметрів «сховані» і їх адекватність не може бути перевірена та доведена користувачем теоретично. Тому такі технології потребують додаткової роботи – перевірки надійності і точності роботи алгоритму (програми) на якихось відомих прикладах.

Статистична обробка даних – дозволяє точно визначити величину характерного параметра економічного об'єкта в умовах великих розбіжностей у вимірюваннях. Для статистичної обробки існує велика кількість спеціальних комп'ютерних програм, в тому числі EXCEL, MATHCAD.

Програми виконання графіків – дозволяє перетворити великий масив чисел, який важко або навіть неможливо зрозуміти, в наглядну ілюстрацію залежності. Графіки дозволяють аналізувати властивості об'єкта математичними алгоритмами. Комп'ютерних програм цього типу (програми комп'ютерної графіки) також існує багато (наприклад, EXCEL, Sigma-plot).

Розділ 3 (рекомендаційний) відображає матеріалізацію методологічних засад розв'язання завдань дипломної роботи і направлений на реалізацію практично-професійних компетенцій, які пов'язані із формуванням суджень щодо матеріалізації рекомендацій в економічну практику. В цьому розділі містяться:

- сутність пропозицій, методик, інструкцій та окремих їх частин;
- сутність організаційно-економічного механізму, економіко-

математичної моделі, критерію, показника;

- пропозиції щодо розрахунку витрат при вирішенні завдання, поставленого в роботі;
- методики визначення показників економічної ефективності пропозицій;
- конкретні розрахунки планів, прогнозів, норм та нормативів на основі запропонованих у роботі методик;
- форми економічних документів і методичних вказівок стосовно їхнього використання.

Рекомендаційний розділ виконується за таким планом:

- пропозиції щодо реалізації наукових і практичних результатів;
- обґрунтування витрат, які пов'язані із реалізацією наукових і практичних результатів роботи;
- визначення економічної ефективності пропозицій;
- реалізація результатів роботи у вигляді планів, прогнозів та розробка форм економічних документів.

Практичні результати розділу 3 можуть бути сформульовані як:

- пропозиції та методики реалізації наукових і практичних результатів;
- механізм реалізації результатів роботи;
- методики визначення витрат, що пов'язані із реалізацією роботи, та їх економічна ефективність;
- показники планів, прогнозів, норм і нормативів.

А також мати вигляд економічних документів та методичних вказівок щодо їх практичного використання.

Результати рекомендаційного розділу слугують основою для впровадження пропозицій і методичних рекомендацій в економічну практику підприємства.

Ключовим структурним елементом цього розділу є порівняння техніко-економічних показників досліджуваного підприємства до та після впровадження проектних рішень.

Пояснювальна записка не повинна містити дублювання, описового матеріалу, стереотипних рішень, які не впливають на суть кваліфікаційної роботи та висвітлення результатів отриманих виконавцем особисто.

Висновки, що впливають із результатів дипломної роботи магістра, подають з нової сторінки, де обов'язково оцінюють ці результати відносно аналогів. Висновки мають бути конкретними, створювати повне уявлення про глибину досліджень з відображенням одержаних теоретичних, методологічних та інструментальних результатів. Починати висновки необхідно з констатації вирішення сформульованого у роботі завдання з висловленням ідеї та наукового значення роботи. У висновках подають підтвердження досягнень основних наукових результатів, які сформульовані у наукових положеннях, наводять значення основних економічних параметрів, граничні межі діапазону змін та інше. Висновки закінчуються практичними рекомендаціями, до яких відносять методики розрахунку, алгоритми вирішення прикладних завдань дипломної роботи тощо. Тут має бути відображено позитивний і негативний досвід упровадження запропонованих методик, визначено зовнішні умови їхньої

ефективної дії, обґрунтовано пропозиції відносно необхідності їхнього впровадження, а також висловлено пропозиції щодо ліквідації виявлених порушень та інших причин неефективного використання методик.

Перелік використаних джерел. Перелік джерел, на які є посилання у вступній та основній частині, наводять з нової сторінки. Бібліографічні описи в переліку використаних джерел подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті дипломної роботи або в алфавітному порядку. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання).

У дипломній роботі можуть бути використані такі джерела інформації: Конституція України, закони України, документи законодавчого та нормативного характеру (укази, постанови, рішення, інструкції), підручники, навчальні посібники, монографії, довідники, статті, виступи, що опубліковані у збірниках, журналах, газетах, депоновані рукописи, дисертації, програми для ПК, матеріали на магнітних та паперових носіях, крім тих, що становлять державну, службову та комерційну таємницю і засекречені в установленому порядку. Бібліографічний опис джерел інформації повинен відповідати вимогам ДСТУ 3008-95 і забезпечувати можливість однозначної ідентифікації кожного джерела; опис джерел подається мовою оригіналу.

За необхідності джерела, на які є посилання тільки в додатку, наводять в окремому переліку посилань в кінці додатку.

Додатки. У додатках подають матеріал, який є необхідним для повноти пояснювальної записки і не може бути розміщений в основній частині через великий обсяг або способу відтворення.

Типи додатків:

- копії публікацій магістранта з досліджуваної проблематики у наукових фахових виданнях;
- фінансова звітність, штатний розклад, калькуляція собівартості продукції, прайс-листи та ін. – всі оригінальні документи досліджуваного підприємства;
- додаткові ілюстрації або таблиці;
- проміжні математичні докази, статистична інформація, об'ємні формули та таблиці, додаткові розрахунки;
- опис комп'ютерних програм, розроблених при виконанні дипломної роботи;
- додатковий перелік джерел, які можуть викликати інтерес.

Додатки оформлюють як подовження записки. Кожний додаток починають з нового аркуша з вказівкою посередині слова «Додаток ___» і нижче змістовний заголовок (ДСТУ 3008-95). Послідовність додатків подається відповідно до порядку посилання на них у тексті.

Останніми додатками кваліфікаційної роботи мають бути відзив керівника, відзиви керівників розділів та зовнішня рецензія, а в разі необхідності документи, що підтверджують апробацію і впровадження результатів роботи.

ЗМІСТ РОЗДІЛІВ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Пояснювальна записка містить у середньому 100–120 сторінок, у тому числі:

	К-сть стор.
ВСТУП	3–5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНИЙ РОЗДІЛ	25–30
1.1	
1.2	
1.3.	
1.4. Висновки за розділом 1	
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ З ОБРАНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ (РОЗРАХУНКОВА ЧАСТИНА)	30–40
2.1	
2.2	
2.3	
2.4 Висновки за розділом 2	
РОЗДІЛ 3 НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ (ЗАХОДІВ З УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА)	35–40
3.1	
3.2	
3.3	
3.4 Висновки за розділом 3	
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	5-7
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	2–5
ДОДАТКИ	

7. Оформлення дипломної роботи магістра

Дипломна робота магістра повинна бути виконана й оформлена з додержанням усіх технічних вимог до наукових робіт.

Титульний лист

Оформлення роботи починають з *титульного аркушу* (див. додаток Б). Далі розміщують зміст роботи, заголовки якого повинні відповідати їх назвам в тексті роботи.

Папір та друк

Дипломна робота друкується українською мовою на білому папері формату А4 (210x297 мм) і має обсяг в межах 110-120 сторінок.

На друкованій сторінці розміщується 26-38 рядків, в кожному рядку 57-60 знаків. Поля мають такі розміри: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Текст дипломної роботи друкується шрифтом 14 розміру; міжрядковий інтервал – 1,5; абзацний відступ має становити 1,27 см, шрифт – Times New Roman.

Нумерація

Нумерація сторінок роботи повинна починатися з титульного аркушу і бути послідовною: перша сторінка – титульний аркуш, друга – завдання, третя – зміст і т.д. Номер сторінки проставляють арабськими цифрами у правому верхньому куті. На титульному аркуші і завданні номер не ставиться. Зміст нумерується як третя сторінка.

Заголовки

Необхідно дотримуватися певного розподілу роботи на окремі логічні частини, кожна з яких має назву, що відтворює її зміст.

Заголовки окремих частин дипломної роботи друкують великими літерами по центру жирним шрифтом. Наприклад: ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовку не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Кожну структурну частину дипломної роботи потрібно розміщувати на новій сторінці та присвоїти їй номер. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка, наприклад: 1.3 (третій підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку розміщується заголовок підрозділу. З абзацу – структурні елементи: зміст, вступ, список літератури. Додатки не нумерують як розділи. Відстань між заголовками та текстом повинна становити 2 інтервали.

Ілюстрації

Текст дипломної роботи магістра ілюструють кресленнями, рисунками, схемами, фотографіями, графіками, діаграмами, таблицями. Вибір типу ілюстрації залежить від змісту матеріалу та поставленої мети. *Всі ілюстрації та таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці.* Якщо вони містяться на окремих сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. *На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті.*

Ілюстрації позначають словом «рис...» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Знак № перед цифрою не ставиться. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номеру ілюстрації в розділі, між якими ставиться крапка: наприклад, рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією.

Таблиці

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках,) у межах розділу. У лівому куті розміщують надпис: Таблиця із зазначенням її номеру, який складається з номера розділу і порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, Таблиця 2.4 (четверта таблиця другого розділу); через тире вказується назва таблиці, яка відтворює її зміст. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться: Продовження табл. 2.4. (але краще уникати переносу таблиць на іншу сторінку).

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким

чином, щоб її можна було читати без повороту тексту або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Заголовки граф таблиці починаються з великих літер, підзаголовки – з малих, якщо складають одне речення із заголовком, і з великих – якщо вони є самостійними.

Вертикальні графи нумерують в тих випадках, якщо в тексті на них є посилання, або якщо таблицю частково переносять на наступну сторінку, а також при виконанні розрахунків за даними, що розміщені в різних графах.

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок, якщо різні – вказують у «боковику». Позначення одиниць виміру повинно відповідати стандартам. Якщо текст у таблиці повторюється і складається з двох або більше слів, при першому повторенні його замінюють сполученням «те саме», а далі – лапками. Не дозволяється ставити лапки замість повторюваних цифр, знаків, математичних і хімічних символів. Якщо цифрові або інші дані відсутні, то ставлять пропуск. Цифри в графах таблиці належить проставляти так, щоб відповідні розряди чисел по всій колонці були розміщені один під одним. Потрібно дотримуватись однакової кількості десятинних знаків для всіх значень цифрових величин в одній графі.

Слово «Таблиця» і її номер друкують курсивом 14 розміру. Назву таблиці друкують жирним шрифтом 14 розміру. Текст таблиці друкують шрифтом 12 розміру через одинарний інтервал.

Примітки

Примітки до тексту і таблиць, в яких наводять довідкові та пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад: Примітки: 1... 2...

Формули

Формули у дипломній роботі нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номеру розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номер формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.1) – це перша формула другого розділу.

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані в формулі, і кожне – з нового рядка. Перший рядок пояснення починається із слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули слід виділяти в тексті вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (*) і ділення (:).

Посилання на ілюстрації оформлюють порядковим номером ілюстрації: наприклад, рис. 2.3, на формули – порядковим номером формули: наприклад, у формулі (3.1). посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено: наприклад, у табл. 1.2. У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово «дивись»: наприклад, див. табл. 1.2.

Кількість ілюстрацій у роботі визначається її змістом і повинна бути достатньою для того, щоб надати тексту роботи ясності і конкретності.

Цитування

При цитуванні необхідна абсолютна точність і відповідність тексту джерела. На інформацію, що цитується, дається посилання. Посилання на літературу наводять в квадратних дужках по тексту після відповідної фрази. В дужках ставлять порядковий номер джерела і сторінку. Його назву наводять у списку літератури, який розміщують в кінці роботи в алфавітному порядку. Для кожного джерела вказують прізвище, ініціали автора, повну назву книги, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок. Для статей, що опубліковані в періодичній літературі, вказують прізвище, ініціали автора, назву статті, назву журналу або газети, рік видання, номер журналу чи дату виходу газети.

Додатки

В роботі не повинно бути повторів та відступів від основної теми. Не слід у тексті подавати довгі описи, арифметичні дії. Наприклад, ряд однотипних розрахунків слід оформити у вигляді таблиці, у тексті дати лише один розгорнутий приклад розрахунку.

Виконання дуже великої за обсягом розрахункової роботи, на якій базується дослідження, рекомендується оформляти у вигляді окремого додатку.

У додатки слід включати допоміжні матеріали (проміжні математичні розрахунки, таблиці допоміжних цифрових даних, ілюстрації допоміжного характеру). Кожний додаток починають з нової сторінки. У правому верхньому куті пишуть слово «Додаток». Він повинен мати тематичний заголовок. Якщо у випускній роботі є два або більше додатків, їх послідовно нумерують великими літерами алфавіту (без знака №). Наприклад: Додаток А. Виняток складають літери: Г, Є, І, Й, О, Ч, Ї. Ілюстрації, таблиці, формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2. – другий рисунок першого розділу додатка Д.

Брошування

Оформлену у відповідності до сформульованих вимог та повністю укомплектовану дипломну роботу магістра слід зброшурувати та оправити у тверду обкладинку. Відгук керівника та рецензію не підшивають до дипломної роботи магістра, але здають разом з нею у файлі.

На останній сторінці студент повинен поставити свій підпис та дату остаточного завершення дипломної роботи магістра.

8. Організація діагностики якості підготовки (державна атестація)

Екзаменаційна комісія створюється щорічно для проведення державної атестації – у формі захисту кваліфікаційних робіт та діє протягом календарного року як єдина для денної, вечірньої, заочної форм навчання.

Голова Екзаменаційної комісії призначається Міністерством освіти і науки України за пропозицією Ректора Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» з представників галузей-замовників. До складу комісії

входять викладачі випускових та профільних кафедр, провідні фахівці виробництва, наукових установ. Персональний склад ЕК затверджується ректором не пізніше ніж за місяць до початку роботи.

Робота ЕК проводиться у терміни, передбачені навчальними планами.

Графік роботи комісії затверджується ректором Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Студенти, які успішно виконали навчальний план, допускаються до виконання кваліфікаційної роботи.

Студенти, які не виконали навчальний план, допускаються до повторного його виконання протягом трьох років.

Для розгляду і захисту кваліфікаційної роботи в ЕК подаються документи:

– відомість складання державних екзаменів, екзаменів і заліків з теоретичних дисциплін, курсових робіт, практик;

– залікова книжка;

– кваліфікаційна робота;

– відзив керівника про кваліфікаційну роботу;

– рецензія фахівця відповідної кваліфікації;

– документи про апробацію та впровадження результатів роботи.

В ЕК можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують практичну цінність кваліфікаційної роботи – друковані статті за темою роботи, документи, які підтверджують практичне застосування результатів, макети, зразки матеріалів, виробів тощо.

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше половини її складу при обов'язковій присутності голови. Засідання ЕК проводяться як в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка», так і на підприємствах, в установах та організаціях, для яких тематика робіт становить практичний інтерес. Регламент засідань ЕК встановлює її голова. Рішення ЕК про оцінку кваліфікаційної роботи, а також про присвоєння випускнику освітнього рівня та кваліфікації, що зазначається в державному документі про освіту, який буде виданий студенту, приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови ЕК є вирішальним при однаковій кількості голосів.

Засідання ЕК протоколюються. До протоколів вносяться:

– оцінка керівника кваліфікаційної роботи;

– оцінка захисту кваліфікаційної роботи;

– запитання до випускника з боку членів та голови ЕК;

– окремі думки членів ЕК;

– здобуті освітній рівень і кваліфікація;

– назва державного документа про освіту і кваліфікацію (з відзнакою чи без відзнаки), який видається випускнику;

– інші відомості (реальність, комплексність тощо).

Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні.

Книга протоколів зберігається в установленому порядку.

Результати захисту кваліфікаційних робіт визначаються оцінками

«відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно» та оголошуються того ж дня після оформлення протоколів засідання ЕК.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи визначається незадовільним, ЕК встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену випусковою кафедрою.

Студент, який не захистив кваліфікаційну роботу, допускається до повторного захисту не менше ніж через рік протягом трьох років.

Після закінчення роботи ЕК голова складає звіт та подає його до навчального відділу. У звіті аналізується актуальність тематики, якість виконання кваліфікаційних робіт, уміння випускників застосовувати знання при вирішенні виробничих проблемних ситуацій, недоліки в підготовці, рекомендації щодо вдосконалення навчального процесу.

Звіти голів ЕК обговорюються на засіданні ради факультету, методичної комісії з напряму підготовки.

Результати державної атестації обговорюються на вченій раді Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

9. Критерії оцінювання якості підготовки

Вимоги, виконання яких забезпечує максимальну оцінку кваліфікаційній роботі (табл. 2).

Таблиця 2 – Критерії оцінки якості дипломної роботи магістра

Критерій	Предмет оцінювання	Максимальна кількість балів
	Дипломування	30-55
Актуальність та новизна теми роботи	Новизна постановки завдання.	2
	Наявність замовлень від підприємства.	2
	Вміння чітко поставити завдання та обґрунтувати його значущість для обраного базового підприємства.	2
	Постановка конкретного завдання.	1
	Відповідність теми виробничим завданням, напряму підготовки за спеціальністю. Відповідність змісту роботи її темі.	1
	Разом за критерієм.	8
Якість виконання роботи та підбору методів аналізу й економіко-математичного обґрунтування	Якість оформлення дипломної роботи.	2
	Якість економіко-математичного та логічного обґрунтування.	4
	Глибина розкриття теми, логіка викладеного матеріалу.	2
	Обґрунтованість використаних в роботі методів аналізу об'єкта дослідження та їх відповідальність сучасному рівню.	2
	Разом за критерієм.	10
Ступінь науковості	Широта вивчення результатів попередніх досліджень даної проблеми, повнота охоплення нормативних актів, методик, наукових поглядів.	3
	Оригінальність теоретичного дослідження.	4
	Наявність елементів наукової новизни та ступінь їх розробки, наукова дискусія з формування власної точки зору.	6
	Логічність побудови роботи та обґрунтованість сформульо-	

	ваних теоретичних висновків.	3
	Разом за критерієм.	16
Інформаційно-методичне та програмне забезпечення	Використання адекватних темі дослідження джерел необхідної інформації та їх обробка.	2
	Використання інформації про діяльність підприємств – конкурентів, статистичних матеріалів зарубіжних країн.	2
	Застосування сучасних методів дослідження та обґрунтування позиції щодо їх обрання.	2
	Вдосконалення існуючих методик та методів економічних досліджень.	2
	Самостійна розробка програм для обробки економічної інформації.	3
	Разом за критерієм.	11
Практичне значення, апробація результатів досліджень	Розрахунки економічного ефекту від впровадження рекомендацій.	1
	Рівень реальності та аргументованості розробок і пропозицій. Можливість їх використання.	3
	Зв'язок з науковими дослідженнями кафедри, ВНЗ.	1
	Апробація і впровадження результатів дослідження (наявність довідки про впровадження).	2
	Наявність публікацій за результатами дослідження.	2
	Участь у наукових конференціях.	1
	Разом за критерієм.	10
	Усього	55
	Захист дипломного проекту	30-40
	Доповідь про виконання дослідження	до 15
	Відповіді на питання членів ЕК	20-25
	Загальна кількість балів	60-95
	Голова ЕК має право додати 5 балів за оригінальність вирішення завдання та при рекомендації студента до вступу в аспірантуру	100

Таблиця 3 – Критеріями визначення оцінки приймається

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-73	E	
35-59	FX	Не задовільно
1-34	F	

Оцінка якості державної атестації здійснюється на основі виставлення середнього балу, оцінки за національною шкалою та в системі ECTS та присвоєння випускнику відповідної професійної кваліфікації за спеціальністю.

10. Методичне забезпечення державної атестації

Методичні матеріали мають забезпечити самостійну роботу студента з підготовки до державної атестації.

11. Документи про освіту та кваліфікацію

Здобувачі ступеня «магістр», які успішно пройшли державну атестацію, отримують диплом про здобуття відповідного рівня вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка освітньо-професійної програми «Економіка підприємства».

Магістрам, які мають не менше 75% відмінних оцінок з усіх навчальних дисциплін і практичної підготовки, оцінки «добре» з інших дисциплін та оцінки «відмінно» за результатами державної атестації, видається диплом з відзнакою.

Студенти, які отримали незадовільну оцінку при захисті кваліфікаційної роботи, відраховуються з університету та одержують академічні довідки.

12. Інформаційний ресурс до виконання дипломної роботи

Рекомендований перелік інформаційних сайтів (табл. 4), наукових фахових видань України (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/pravo-diyalnosti/2018/10/08/perelik-naukovikh-fakhovikh-vidan-12.pdf>) та наукових бібліотек (табл. 5) України як бази даних для написання дипломної роботи.

Таблиця 4 – **Перелік інформаційних сайтів для написання дипломної роботи**

www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.kmu.gov.ua	Кабінет міністрів України
www.minfin.gov.ua	Міністерство фінансів України
www.me.gov.ua	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
www.nau.kiev.ua	База нормативних актів України
www.gdo.kiev.ua	Офіційний бюлетень поточного законодавства України
www.liga.net	Українське законодавство та правові інформаційні ресурси
www.dnprstat.gov.ua	Головне управління статистики у Дніпропетровській області
www.aodaz.com.ua	ПАТ «Дніпропетровський агрегатний завод»
www.nzf.com.ua	ПАТ «Нікопольський завод феросплавів»
www.arcelormittal.com.ua	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»
www.dsz.dp.ua	ПАТ «Дніпропетровський стрілочний завод»
interpipe.biz	ИНТЕРПАЙП
www.dtm.dp.ua	ПАТ «Дніпроважмаш»
www.evraz.com	ПАТ «Євраз - ДМЗ ім. Петровського»
www.dzmk.com.ua	ПАТ «Дніпропетровський завод металоконструкцій ім. І.В. Бабушкіна»
www.kzgo.dp.ua	ПАТ «Криворізький завод гірничого обладнання»
www.phm.com.ua	Павлоградський завод хімічного машинобудування
www.vnz.com.ua	ПАТ «Верхньодніпровський машинобудівний завод»

Таблиця 8 – Перелік наукових бібліотек України

www.gallery.economicus.ru	Роботи відомих економістів (витяги з першоджерел)
www.nbu.gov.ua	Національна бібліотека ім. Вернадського
www.nplu.kiev.ua	Національна парламентська бібліотека України
www.rada.gov.ua	Бібліотека Верховної Ради України
www.ukrbook.net	Книжкова палата України
www.uinte.kiev.ua	Український інститут науково-технічної і економічної інформації
www.gntb.n-t.org	Державна науково-технічна бібліотека України
www.academy.kiev.ua/library	Бібліотека Української академії державного управління при президентіві України
lib-gw.univ.kiev.ua	Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка
www.library.ukma.kiev.ua	Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»
www.library.ntu-kpi.kiev.ua	Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка НТУУ «КПІ»
www.dspace.nbu.gov.ua	Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України

13. Нормативні посилання

В рекомендаціях використано посилання на такі нормативні документи:

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];

2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>]

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>];

6. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>];

7. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>];

8. Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf];

9. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційноаналітичний огляд [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf].

ДОДАТКИ

Додаток А

Орієнтовна тематика дипломних проектів

1. Науково-методичні засади ресурсозбереження на підприємстві та механізм його реалізації.
2. Удосконалення процесів підвищення продуктивності праці на підприємстві.
3. Удосконалення підходів до розробки інноваційних проектів розвитку підприємства.
4. Концепція цінової політики на підприємстві та напрямки її удосконалення.
5. Концептуальні підходи до оцінки ефективності нових систем оплати праці на підприємстві.
6. Прогнозування тенденцій до поліпшення фінансового стану підприємства.
7. Конкурентоспроможність продукції підприємства та обґрунтування концепції її підвищення.
8. Фактори зниження собівартості продукції на підприємстві.
9. Фактори росту виручки від реалізації продукції та прибутку підприємства.
10. Методичні засади формування стратегії розвитку підприємства та механізм її реалізації.
11. Оновлення продукції на стадії організаційної та економічної підготовки виробництва.
12. Прикладні засади інноваційної діяльності на підприємстві та розробка концепції підвищення її ефективності.
13. Система операційного планування на підприємстві та оцінка ефективності її функціонування.
14. Формування системи управління якістю продукції на підприємстві та оцінка її ефективності.
15. Прикладні засади диверсифікації виробничо-комерційної діяльності підприємства.
16. Розвиток інвестиційної діяльності на підприємстві та розробка концепції підвищення її ефективності.
17. Фактори функціонування фінансово-промислової групи як сучасної форми регулювання інтеграційних процесів
18. Формування системи організаційного забезпечення стратегії розвитку підприємства.
19. Концепція механізму антикризового управління підприємством.
20. Концепція забезпечення економічної безпеки функціонування підприємства.
21. Моделювання процесів формування інвестиційної політики підприємства.
22. Тенденції зміни факторів зовнішнього середовища підприємства та їх

вплив на ефективність його діяльності.

23.Закономірності зміни факторів внутрішнього середовища підприємства та їх вплив на ефективність його діяльності.

24.Стратегія діяльності підприємства на внутрішньому ринку та її ефективність.

25.Стратегія діяльності підприємства на зовнішньому ринку та її ефективність.

26.Розробка і обґрунтування стратегічних альтернатив розвитку підприємства.

27.Фактори інноваційної діяльності підприємства та їх вплив на ефективність його діяльності.

28.Прикладні засади логістичної діяльності підприємства та її оптимізація.

29.Методологічні засади оцінки трудового потенціалу підприємства.

30.Ціноутворюючі фактори на підприємстві та обґрунтування їх впливу на ефективність його діяльності.

31.Формування системи управління якістю продукції на підприємстві та оцінка її ефективності.

32.Ефективність використання трудового потенціалу підприємства.

33.Ефективність механізмів антикризового управління підприємством.

34.Ефективність процесів забезпечення економічної безпеки функціонування підприємства.

35.Вплив зовнішнього оточення на ефективність діяльності підприємства.

36.Адаптація економічного механізму підприємства до ринкових умов господарювання.

37.Вплив процесів поліпшення умов праці на підприємстві на зростання її продуктивності.

38.Ефективність використання інформаційних систем та технологій на підприємстві.

39.Ефективність виробничої інфраструктури підприємства.

40.Вплив соціального капіталу на економічні показники підприємства.

Додаток Б

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Інститут економіки

(інститут)

Фінансово-економічний

(факультет)

Кафедра економіки підприємства

(повна назва)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню магістра
(бакалавра, спеціаліста, магістра)

Студента _____
(ПІБ)

академічної групи 051М-XX-X
(шифр)

спеціальності 051 «Економіка»
(код і назва спеціальності)

спеціалізації¹ _____

за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства
(офіційна назва)

на тему _____
(назва за наказом ректора)

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
кваліфікаційної роботи				
розділів:				
1				
2				
3				
Рецензент				
Нормоконтролер				

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
економіки підприємства

(повна назва)

(підпис) _____ (прізвище,
ініціали)
« ____ » _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня _____ магістра _____
(бакалавра, спеціаліста, магістра)
студенту _____ академічної групи _____ 051М-XX-X _____
(прізвище та ініціали) _____ (шифр)
спеціальності _____ 051 «Економіка» _____
спеціалізації¹ _____
за освітньо-професійною програмою _____ Економіка підприємства _____

(офіційна назва)

на тему _____,
затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____ № _____

Розділ	Зміст	Термін виконання

Завдання видано _____
(підпис керівника) _____ (прізвище, ініціали)

Дата видачі _____

Дата подання до екзаменаційної комісії _____

Прийнято до виконання _____
(підпис студента) _____ (прізвище, ініціали)

**Шаповал Валентина Михайлівна
Герасименко Тетяна Володимирівна
Бондаренко Людмила Анатоліївна**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО СТРУКТУРИ ДИПЛОМНИХ РОБІТ МАГІСТРІВ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»**

Електронний варіант в авторській редакції.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка».
49027, м. Дніпро, просп. Яворницького 19